נח:

ב א מיי' פי"ב מהלי שחיטה הלי"א סמג לאוין קמט טוש"ע יו"ד טו סעי׳ ב ובוכרים

רבינו נרשום

מוסיף על ענין ראשון דאפי׳ במוקדשין. אי מה קדשים אינו נוהג בכלאים . כלומר דאמרינז לעניז . לכלאים כל מקום שנאמר שה אינו ואלאז להוציא ואת בנו נוהג בכלאים אמר הרא או לררוח הכלאים. קוא או לובות הכלאים. לחלק מבנו נפקא כו' כלומר בנו אפי' אחד. סבר לה כר׳ יונתז כו׳ סבו לזה כור לונון כור כלומר דסבירא ליה דשור ושה בלא או משמע נמי אחד אחד בפני עצמו עד אווו אווו בפני עצמו עו שיפרט לך הכתוב יחדו: דתניא אביו קילל אמו קילל כו׳ כתיב כי איש איש אשר יקלל את אביו וגו' וכתיב אביו ואמו הילל. כלומר הרי **הללה** לאם ואם מקלל אב בלא אם ואם בלא אב חייב אם ואם בלא אב חזיב ואם לאו בהא טעם לא היה חייב עד שיקללם יחד: ר' יונתן אמר משמע נמי אחד אחד בפ"ע עד שיפרט לך הכתוב יחדו דכתיב ^(†) (אביו ואמו קלל) יחדו הכא נמי אי הוה כתיב שור ושה אותו ואת בנו משמע נמי אחד או לחלק. נוהג בנקבות ואינו נוהג בזכרים כלומר באב. בנקבות ולא בזכרים רלומר דאי ומל אר מטל עשה מזומן כו' דכתיב כי יקרא קן צפור לפניך בדרך ולא במזומן כגון תרנגולת ואווזים: אותו אחד ולא שנים כלומר באחד נוהג ולא בשנים. וכי תימא

ל) נראה דט"ם הוא ול"לדכתיב לא תלבש שעטנו למר ופשתים יחדו.

אותו זכר

זה בנה אב כל מקום שנאמר שה אינו אלא להוציא כלאים. פירש בקונטרם דילפינן כולהו משה כשבים ושה עזים וקשה לפירושו דבמרובה (כ"ק עח.) מסיק דבנין אב דרבא אילטריך לפדיון פטר חמור כדחנן אין פודין לא בעגל ולא בכלאים ופריך החם ולר"א

דמחיר בכלחים תפני שהוא שה למחי אתא ומשני לטמא שנולד מן הטהור ועבורו מן הטמא ודלא כר' יהושע דאי כר' יהושע משה כשבים ושה עזים נפקא משמע בהדיא דבנין אב דרבא לא הוה משה כשבים ושה עזים ונראה דמשה דפסח עביד בנין אב תדע מדמסיק במרובה דלפטר חמור אלטריך בנין אב דרבא ובסוף פ"ק דבכורות (דף יב.) יליף לה משה שה של פסח אבל קשה דמאי שנא דהכא קרי ליה בנין אב ובבכורות עביד ליה ג"ש נאמר כאן שה ונאמר להלן שה ועוד דמאי שנא דנקט רבא כלאים טפי מעגל וחיה טרפה ושחוטה דכולהו מפיק התם משה כדקאמר התם מה להלן פרט לכל השמות הללו וליכא למימר דטרפה ושחוטה נפקא ממשמעותיה דשה ולאו דוקא נקט פרט לכל השמות דה"ג עגל וחיה נקט התם אע"ג דודאי נפקי ממשמעותיה דשה אלא ניחא ליה לכלול כולם יחד דהא פר אפי׳ שחוט קרוי פר כדאמרי׳ בפרק הוליאו לו (יומא דף מט:) ושה נמי הוי נמנין עליו אפי׳ אחר שחיטה אי לאו דכתיב מהיות משה מחיותיה דשה כדאמר התם וטרפה נמי חשיבא שה דמחייב במרובה (דף עז:) במוכר טרפה בד' וה' אע"ג דשה כתיב התם והכי נמי תנא אותו ואת בנו נוהג בטרפה ואפי׳ ר"ש לא פליג אלא משום דהויא שחיטה שאינה ראויה וע"ק דבאותו ואת בנו ובתשלומי ד' וה' נמעט טרפה מבנין אב ונ"ל דטרפה ושחוטה נפקי מג"ש דשה שה מפסח כדאמר בבכורות (דף יב.) ועגל וחיה ממשמעות דשה וכלאים מבנין אב דרבא דמגזרה שוה לא מסתבר למעוטי כלאים כמו טרפה ושחוטה דאית לן למימר תפדה תפדה ריבה כיון דשה גמור הוא בין דאולת בתר אב בין דאולת בתר אם אבל מבנין

אב ממעט שפיר דהכי כתיב שה תמים וגו' ומן העזים תקחו דמשמע עד שיהא אביו כבש ואמו כבשה ומיותר הוא דלגופיה לא אילטריד דמשאר קדשים נפקא דממעטינן כלאים מאו כשב אלא ללמד בעלמא אתי דכל מקום שנאמר שה אינו אלא להוליא כלאים ואע"ג דכתיב נמי בהאי קרא תמים דנפיק משאר קדשים לשום דרשא נכתב והא דלא ממעטינן באותו ואת בנו ובתשלומי ד' וה' טרפה בגזרה שוה דשה שה מפסח אפשר דאינו מופנה והשתא ניחא נמי כי בעי במרובה לר' אלעזר דמתיר בכלאים בנין אב דרבא למאי הלכתא

יזה בנה אב כל מקום שנאמר שה אינו אלא להוציא את הכלאים אמר קרא או לרבות את הכלאים האי או מיבעי ליה לחלק דם"ד אמינא עד דשחים שור ובנו שה ובנו לא מיחייב קמ"ל לחלק מבנו נפקא ואכתי מיבעי ליה לכדתניא אילו נאמר שור ושה ובנו הייתי אומר עד שישחום שור ושה ובנו ת"ל ישור או שה אותו ואת בנו מאי לאו מאו נפקא ליה לא מאותו הניחא לרבנן דמייתר להו אותו אלא לחנניה דלא מייתר ליה אותו לחלק מנא ליה לחלק לא צריך קרא דסבר לה כר' יונתן ידתניא באיש אשר יקלל את אביו ואת אמו אין לי אלא אביו ואמו אביו שלא אמו ואמו שלא אביו מנין ת"ל אביו ואמו קלל אביו קלל אמו קלל דברי ר' יאשיה ר' יונתן אומר משמע שניהם כאחד ומשמע אחד בפני עצמו עד שיפרום לך הכתוב יחדו מאי חנניה ומאי רבנז ידתניא אאותו ואת בנו נוהג בנקבות ואינו נוהג בזכרים חנגיה אומר נוהג בין בזכרים ובין בנקבות מ"ם דרבגן דתניא יכול יהא אותו ואת בגו נוהג בין בזכרים ובין בנקבות ודין הוא חייב כאן וחייב באם על הבנים מה כשחייב באם על הבנים בנקבות ולא בזכרים אף כשחייב כאן בנקבות ולא בזכרים לא אם אמרת באם על הבנים שכן לא עשה בה מזומן כשאינו מזומן תאמר באותו ואת בנו שעשה בו מזומן כשאינו מזומן ת"ל אותו א' ולא ב' אחר שחלק הכתוב זכיתי לדין חייב כאן וחייב באם על הבנים מה כשחייב באם על הבנים בנקבות ולא בזכרים אף כשחייב כאן בנקבות ולא בזכרים ואם נפשך לומר בנו מי שבנו כרוך אחריו יצא זכר שאין בנו כרוך אחריו מה אם נפשך לומר וכי תימא אותו זכר משמע הרי הוא אומר בנו מי שבנו

לאביה דקאמר וכי תימא נילף מבשת ופגם ואע"ג דבשת ופגם גופיה לא קים לן דהוי דאביה אלא מקדושין בפ׳ אלו נערות ודף מ: ושם ד״ה דאים": אר לרבות את הבלאים. אף על גב דמאו כשב ממעטינן כלאים התם מענין דקרא והכא מענין דקרא כדאמר במרובה (ב"ק עו:) וא"מ אר לרבות את הבלאים. אף על גב דמאו כשב ממעטינן כלאים התם אינטריך או לרבות כלאים דכלאים בקדשים ליכא והיכי פריך לעיל ואימא במוקדשין אין בחולין לא היכי מצי למימר הכי א"כ אמאי אינטריך או לרבות כלאים דכלאים בקדשים ליכא

כדקאמר אי מה כלאים בקדשים לא וייע דאי הוה מוקמינן קרא דאומו ואת בנו דוקא במוקדשים אייכ לא הוה דרשינן או לרבות כלאים אלא
הוה מוקמינן לדרשא אחרימי: עדך שיפרוש לך הכתוב יחדו. ואיית ולרי יאשיה אמאי כמיב קרא (דברים כב) יחדו בלא תחרוש וייעל
דאינטריך דהייא דאסור אע"פ שאינם קשורים וכן גבי לבישת כלאים אי לא כמיב יחדו ה"א דאפיי מלבושים אחד של למר ואחד של פשמים

לא ילבש אט"פ שאינם תפורים יחד דמיחדו דרשינן דתוכף תכיפה אחת אינו חבור ור' יונתן לא משום דפרט הכתוב יחדו בהני דריש דהא אלטריך כדפי׳ אלא מסברא דנפשיה קאמר הכי ולהכי לא קאמר כדרך שפרט לך הכתוב בכלאים כדאמרינן בפרק כל שעה (פסחים דף כהיך שפרט לך הכתוב בנבלה: באה בשחייב באם על הבנים בנקבות ולא בזכרים. דאם דקרא משמע ליה דוקא ולא משום שאורחה להיות רובלת מדכתיב (דברים כב) שלח תשלח את האם דה"ל למכתב שלח תשלחנה כיון דכתיב כבר לא תקח האם לכך משמע ליה דוקא: בדר שבנו ברוך אחריו. וא"ת א"כ ל"ל דמייתר קרא גבי שלוח הקן נילף ק"ו מאותו ואת בנו שעשה בו מזומן כשאינו מזומן ויש לומר דחי לחו דחזינן בשלוח הקן דחם דוקח לח הוי דרשינן בחותו וחת בנו שבנו כרוך חחריו:

אחרינא להביא את המקלל לאחר מיתה שחייב: בפני עלמו. כלומר או זה או זה: בנקבות. האם ובנה: ואינו נוהג בוכרים. דאין חוששין לורע האב ואם שחט זכר מותר לשחוט בנו ובתו: בחם על הבנים. שלוח הקן שהווהר (דברים כב) שלא ליקח שניהם: בנקבות. דכתיב (שם) והאם רובלת ולא האב רובץ: לא עשה בה מוומן. דתניא (לקמן קלט:) כי יקראי פרט למזומן כלומר עוף שלו חייב בשילוח: מחמר באותו ואת בנו כו'. והואיל וחמור הוא ינהוג בשניהם: אותו אחד ולא שנים. באחד הוא נוהג ולא בשנים. ומעתה שחלק הכתוב וא"א לומר כרוך אחריו יצא זכר שאין בנו כרוך אחריו שינהוג בשניהם אלא או בזכרים או ולחנניה

די ועוד. קשיא לי עלה דהא דקתני נוהג בכלאים האמר רבא כו': אינו אלא להוליא את הכלאים. דילפינן כולהו משה כשבים ושה עזיםה

מדלא כתיב שה כשבים ועזים ש"מ דלא מיקרי שה עד שיהו אביו

ואמו כבשים או שניהם עוים אבל אחד כשב ואחד עו לא הוי שה:

או לרבות את הכלאים. ותפשוט

מהכא תרתי קושייתא: לחלק. לחייב

על אחד מהם שישחוט או שור ובנו

או שה ובנו: בנו. דחד משמע: עד

שישחוט שור ושה ובנו. של ח' מהס

מ"ל שור או וגו': מאי לאו מאו נפקא

ליה. וה"ק אילו נאמר שור ושה ולא

נאמר או הייתי אומר כו': לא

מאוסו. נפקא ליה וה"ק אילו נאמר

שור ושה ובנו ולא כתיב אותו ה"א

עד דשחיט תרי ובריה דחד מינייהו

ת"ל אותו ואת בנו חד אב וחד בן

אבל או לכלאים אתא: **הניחא לרבנו**.

לקמן בעי מאי חנניה ומאי רבנן:

כר׳ יונתן. דאמר אע"ג דלא כתיב

או כמאן דכתיב או דמי וכל היכא

דכתיב פלוני ופלוני או האי או האי

משמע: דתניה היש השר יקלל הת

אביו ואם אמו אין לי אלא. קלל

שניהם אחד מהם מנין: פ"ל. בסיפיה

אביו ואמו הלל: אביו הלל ואמו הלל.

כלומר בתחלת המקרא סמך קללה לאביו ובסוף המקרא סמך קללה

לאמו למימרא דאו האי או האי: ר׳

יונהן אומר. אביו ואמו משמע נמי

או האי או האי וסיפיה דקרא לדרשא

בנקבות: זכיתי לדין. מעתה אני רשאי ללמוד מדין הראשון באי זו ינהוג דהשתא ליכא למיפרך תאמר באותו ואת בנו שעשה בו מזומן כשאינו מזומן לפיכך ינהוג בזכרים ולא בנקבות דמאי חומרא היא זו לומר כן מה לי זכרים ומה לי נקבות: ואם נפשך לומר. ולהשיב תשובה על דין זה יש לי טעם אחר הרי הוא אומר בנו משמע שנראה לו כבן: שכרוך. ודבוק תמיד לילך אחריו ודרך הולד להיות כרוך אחר החם: מחי חם נפשך לומר. מה היה לו להשיב על בנין אב הראשון:

ואזדא (ש) לקדשים ולא קאמר לטרפה ושחוטה דהנהו מגזירה שוה נפקי וא"מ ובמרובה דקאמר ובנין אב דרבא למאי הלכתא אי לקדשים בהדיא כחיב בהו משמע דאי לא כתיב בהו כלאים בהדיא הוה ניחא והא עיקר בנין אב לא אייתר בפסח אלא משום דמקדשים נפקא וי"ל דכן דרך הש"ס שעושה כאילו קים ליה בפסח ממקום אחר וכענין זה יש בריש קדושין (דף ג:) ובפרק נערה (כמובות דף מו:) גבי קדושי הבת

ל) ב"ק עו:, ב) ב"מלד: סנהדרין סו. פה: שבועות ס. [מנחות ל: לא.ז. ג) בכורות מה:. שייך לע"ח, ה) [דברים ידן, ו) דברים כב, ו) ווע"ע מום' יומל מט: ד"ה שלני

תורה אור השלם ו. ושור או שה אתו ואת : אַחַר: ויקרא כב כח ו: ויקוא כב כוו בּי אִישׁ אִישׁ אַשֵּׁר יַקַלֵל אָת אָבִיו וְאֶת אִמּוּ מות יומת אביו ואמו קלל דָמָיו בּוֹ: ויקרא כ ט

הגהות הב"ח

(A) תום' ד"ה זה בנה וכו' למאי הלכתא ולא קאמר כל"ל ותיבת לקדשים :מחק

מוסף רש"י

אין לי אלא אביו ואמו. כלוסד (סנהדרין (סנהדרין ואמו. כמחד (טנהדרין סו.) שניהס יחד (שם פה:). אביב קלל אמו קלל. בתחלתו סמן קללה לאביו, בסופו סמך קללה לאמו (ב"מ צד: וכעי"ז שט ושם ושבועות. כו). משמע שניהם כאחד ומשמע אחד בפני עצמו. מברי המקרא משמע את אביו ואת (ל"ל או את) אמו, לאע"ג דוי"ו מוסיף על ענין ראשון משמע נמי אחד מהס (סנהדרין סו.). עד שיפרוט לך הכתוב יחדו. כדרך שהולרך לפרוט בכלאים, שכתוב לא תחרוש בשור ובחמור ופרט בו יחדו, שלא תאמר אסור **(נכלו** (שם, וכעי"ז ב"מ צה.) מדפרט לך ש"מ דחי לח הוי יחדו הוה משמע שור לבדו וחמור לבדו, והא אביו דרישא דרשינן נמי או אביו או אמו, וסיפא לאתויי לאחר מיתה (סנהדרין פה:). אותו ואת בנו נוהג בנקבות. שאסור לשחוט האס והכן או הכת, ואינו . בזכרים. לשחוט האב והבן או האב ויקרא כב כח וכעי״ז (ויקרא כב כח וכעי״ז

רכורות מה:).